

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра історії та культури української мови

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА РЕДАГУВАННЯ

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

підготовки бакалавра галузі знань 03 Гуманітарні науки

спеціальності 035 Філологія

освітньо-професійної програми *Українська мова та література.*

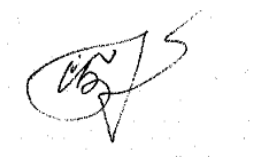
Світова література

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Теорія і практика редагування» для здобувачів освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки 035 Філологія за освітньо-професійною програмою Українська мова та література. Світова література. 30 серпня 2021 р. 10 с.

Розробник: Яворський А. Ю., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри історії та культури української мови.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри історії та культури української мови.

Протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри:

проф. Богдан С. К.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітні програми, освітній ступінь	Характеристика дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки	Вибіркова
Загальна кількість годин / кредитів – 150 / 5		035 Філологія
	Українська мова та література. Світова література	Семестр – 4
		Лекції – 40 год.
ІНДЗ: немає	бакалавр	Практичні заняття – 28 год.
Мова навчання		Консультації – 10 год.
		Самостійна робота – 72
		Форма контролю – залік
		Українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові – [Яворський Андрій Юрійович](#)

Науковий ступінь – кандидат філологічних наук

Вчене звання – немає

Посада – старший викладач кафедри історії та культури української мови

Контактна інформація: +38(073)121 66 98; andriv88hml@ukr.net

Розклад занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни – сформувати навички логічно правильного мислення і лінгвістично нормативного мовлення, навчити критично оцінювати текст, виявляти й адекватно усувати лінгвістичні і логічні аномативи та технічні помилки складання.

Вивчення навчальної дисципліни спрямоване на виконання таких завдань: навчити адекватно оцінювати фрагменти текстів із погляду лінгвістичної та логічної нормативності / ненормативності, функційної доцільності, відповідності технічним правилам складання, а також сформувати навички усунення виявлених аномативів.

Здобувачі освіти повинні знати:

- термінологічний апарат, необхідний для виявлення мовних помилок у текстах;
- класифікації мовних аномативів;
- основні помилконебезпечні місця;
- лінгвістичні, позалінгвальні причини появи мовних помилок;
- терміни і поняття коректури;
- основні технічні правила складання.

вміти:

- оцінювати фрагменти текстів із погляду лінгвістичної нормативності / ненормативності, функційної доцільності;
- систематизувати негативний матеріал відповідно до класифікацій мовних аномативів;
- адекватно усувати мовні помилки, технічні помилки складання;
- вибирати оптимальну техніку і методику коректури;
- виконувати класичну коректуру тексту.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекц.	Практ.	Сам.	Конс.
Змістовий модуль 1. Вступ до теорії і практики редагування					
Тема 1. Основні положення теорії і практики редагування	13	6	2	5	
Тема 2. Помилка як проблема едитології.	9	2	2	5	
Разом за змістовим модулем 1	22	8	4	10	0
Змістовий модуль 2. Типологія мовних помилок					
Тема 3. Лексичні та фразеологічні помилки	14	4	2	6	2
Тема 4. Функційно-стилістичні помилки	12	2	2	6	2
Тема 5. Орфографічні та пунктуаційні помилки	11	2	2	6	1
Тема 6. Морфологічні та словотвірні помилки	10	2	2	5	1
Тема 7. Синтаксичні помилки	13	4	2	6	1
Тема 8. Орфоепічні та акцентуаційні аномативи. Синкретичні помилки	9	2	2	5	
Тема 9. Протипомилковий апарат редактора	8	2	2	4	
Разом за змістовим модулем 2	77	18	14	38	7
Змістовий модуль 3. Немовні помилки					
Тема 10. Немовні помилки та принципи їх класифікації	12	4	2	5	1
Тема 11. Робота редактора з фактажем. Соціальні аспекти редагування	9	2	2	5	
Разом за змістовим модулем 3	21	6	4	10	1
Змістовий модуль 4. Традиційна коректура					
Тема 12. Техніки і методики традиційної коректури	13	4	2	6	1
Тема 13. Технічні правила складання	9	2	2	4	1
Тема 14. Бібліографічний апарат видання. Оформлення бібліографічних списків та посилань	8	2	2	4	
Разом за змістовим модулем 4	30	8	6	14	2
Усього годин	150	40	28	72	10

Теми практичних занять

№ з/п	Тема, зміст роботи	К-сть годин	Форма контролю / Бали
1	<p>Основні положення теорії і практики редагування Мета і завдання навчальної дисципліни «Теорія і практика редагування». Сутність і завдання процесу редагування. Редакторські професії та фахові вимоги до них. Етапи публікування повідомлень. Типи редагування. Історія становлення редагування. Видавнича продукція.</p>	2	ЗВ, ДС, ВК / 6
2	<p>Помилка як проблема едитології Теорія помилок як спеціальна галузь дослідження. Зв'язок теорії помилок із суміжними редакторськими, лінгвістичними та іншими дисциплінами. Поняття мовної девіації. Позитивні і негативні мовні девіації. Мовна компетенція. Поняття мовної норми і мовної помилки. Проблема типології мовних помилок.</p>	2	ЗВ, ДС, ВК / 6
3	<p>Лексичні та фразеологічні помилки Семантично модифіковані лексеми та причини їх появи. Плеоназми та причини їх появи. Типологічні серії плеоназмів. Пароніми. Сплутування паронімів як лексична помилка. Міжмовні омоніми. Помилки у використанні міжмовних омонімів. Лексичні помилки, зумовлені міжмовною інтерференцією.</p>	2	ЗВ, ДС, Т, ВК / 8
4	<p>Функційно-стилістичні помилки Функційно-стильова типологія текстів. Поняття про функційно-стилістичну норму, функційно-стилістичну помилку. Образність, експресивність у текстах різних стилів. Штучний пафос як функційно-стилістична помилка. Специфіка вживання термінів, професійних та іншомовних слів у текстах різних стилів. Канцеляризми, мовні штампи в текстах різних стилів. Розмовна та нелітературна (просторічна, діалектна, жаргонна) лексика в текстах різних стилів. Тавтологія як лексичний повтор. Невмотивоване нагромадження тих самих частин мови та їхніх форм. Багатослів'я в ЗМІ та його усунення. Функційно-стилістичні помилки на синтаксичному рівні.</p>	2	ЗВ, ДС, Т, ВК / 8
5	<p>Орфографічні та пунктуаційні помилки Поняття про орфографічну норму та орфографічну помилку. Різновиди орфографічних помилок. Найбільш частотні власне орфографічні помилки. Нова редакція Українського правопису. Поняття про пунктуаційну норма та пунктуаційну помилку. Найбільш частотні пунктуаційні помилки. Види пунктуаційних помилок.</p>	2	ЗВ, ДС, Т, ВК / 8
6	<p>Морфологічні та словотвірні помилки Поняття про морфологічну норму та морфологічну помилку. Найтиповіші помилки у функціонуванні та словозміні іменників. Типові помилки у ступенюванні прикметників та прислівників.</p>	2	ЗВ, ДС, Т, ВК / 8

	Помилки у словозміні числівників та в сполученнях числівників із іменниками. Особливості вживання в українській мові дієприкметників. Поняття про словотвірні помилки.		
7	Синтаксичні помилки Поняття про синтаксичну норму та синтаксичну помилку. Анормативи в словосполученнях, організованих зв'язком керування. Найтиповіші помилки у функціюванні прийменників. Помилки в координуванні підмета з присудком, узгодженні іменників із означеннями. Типові синтаксичні помилки в простому ускладненому реченні (у використанні однорідних членів, дієприслівникових зворотів тощо). Типові синтаксичні помилки в складному реченні.	2	ЗВ, ДС, Т, ВК / 8
8	Орфоепічні та акцентуаційні помилки. Синкретичні помилки Поняття про орфоепічну норму та орфоепічну помилку. Найбільш частотні орфоепічні помилки. Поняття про акцентуаційну норму та акцентуаційну помилку. Найбільш частотні акцентуаційні помилки. Поняття про синкретичну помилку.	2	ЗВ, ДС, Т, ВК / 8
9	Протипомилковий апарат редактора Постредагування та його засади. Критерії виявлення мовних помилок. Постредагування.	2	ЗВ, ДС, ВК / 6
10	Немовні помилки та принципи їх класифікації Класифікація немовних помилок за відхиленнями від засад редагування. Мовленнєва недостатність. Типові помилки, пов'язані з особливостями творчого процесу в ЗМІ.	2	ЗВ, ДС, ВК / 8
11	Робота редактора з фактажем. Соціальні аспекти редагування Вимоги до фактичного матеріалу як змістової основи журналістського твору. Способи перевірки фактичного матеріалу на достовірність. Етичні та юридичні норми редагування. Естетичні норми редагування. Політичні та релігійні норми редагування. Психолінгвістичні норми редагування.	2	ЗВ, ДС, ВК / 6
12	Техніки і методики традиційної коректури Поняття про коректуру, коректора, коректорат. Категорії коректорів. Витоки коректури. Поняття про коректурний відбиток. Види коректурних відбитків. Вимоги до коректурних відбитків. Організація роботи коректорату. Співпраця учасників видавничого процесу. Вимоги до сучасного коректора. Методичні рекомендації щодо коректорського читання. Принципи коректорського читання. Типи коректорського читання. Способи коректорського читання.	2	Т, ВК / 6
13	Технічні правила складання Історія формування системи технічних правил складання. Сучасні правила складання тексту. Загальні вимоги верстання.	2	Т, ВК / 8

14	Бібліографічний апарат видання. Оформлення бібліографічних списків та посилань Бібліографічний апарат видання, його призначення. Області й елементи бібліографічного опису. Національний стандарт України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Оформлення і загальні правила складання бібліографічного опису. Правила бібліографічного опису окремих видів документів. Бібліографічний опис електронних ресурсів. Правила складання бібліографічних списків до статей, книжок, кваліфікаційних робіт. Правила оформлення бібліографічних посилань.	2	Т, ВК / 6
Разом		28	100

Форма контролю: ЗВ – зв’язні розповіді, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, ВК/К – виконання вправ/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Самостійна робота

Самостійна робота здобувачів освіти включає опрацювання теоретичних основ матеріалу, підготовку до практичних занять, яка передбачає, зокрема, виконання системи вправ практичного характеру.

Ефективність самостійної роботи здобувача освіти викладач виявляє на практичних заняттях, під час тематичного тестування і відображає в загальній оцінці за тему.

№ з/п	Тема, зміст роботи	Кількість годин
1	Основні положення теорії і практики редагування Підготувати розповідь на тему: Становлення редагування в Україні.	5
2	Помилка як проблема едитології Виконати завдання і вправи теми № 1.1 за посібником: Яворський А. Ю. Лінгвістичні та логічні засади редагування. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 167 с.	5
3	Лексичні та фразеологічні помилки Виконати завдання і вправи тем № 1.2-1.4 за посібником: Яворський А. Ю. Лінгвістичні та логічні засади редагування. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 167 с.	6
4	Функційно-стилістичні помилки Виконати завдання і вправи тем № 1.5-1.6 за посібником: Яворський А. Ю. Лінгвістичні та логічні засади редагування. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 167 с.	6
5	Орфографічні та пунктуаційні помилки Виконати завдання і вправи теми № 1.10 за посібником: Яворський А. Ю. Лінгвістичні та логічні засади редагування. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 167 с.	6
6	Морфологічні та словотвірні помилки Виконати завдання і вправи теми № 1.7 за посібником:	5

	Яворський А. Ю. Лінгвістичні та логічні засади редагування. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 167 с.	
7	Синтаксичні помилки Виконати завдання і вправи тем № 1.8-1.9 за посібником: Яворський А. Ю. Лінгвістичні та логічні засади редагування. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 167 с.	6
8	Орфоепічні та акцентуаційні помилки. Синкретичні помилки Виконати завдання і вправи теми № 1.11 за посібником: Яворський А. Ю. Лінгвістичні та логічні засади редагування. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 167 с.	5
9	Протипомилковий апарат редактора Виконати завдання і вправи теми № 1.15 за посібником: Яворський А. Ю. Лінгвістичні та логічні засади редагування. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 167 с.	4
10	Немовні помилки та принципи їх класифікації Виконати завдання і вправи теми № 1.13 за посібником: Яворський А. Ю. Лінгвістичні та логічні засади редагування. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 167 с.	5
11	Робота редактора з фактажем. Соціальні аспекти редагування Виконати завдання і вправи теми № 1.14 за посібником: Яворський А. Ю. Лінгвістичні та логічні засади редагування. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 167 с.	5
12	Техніки і методики традиційної коректури Виконати завдання і вправи тем № 3.2-3.3 за посібником: Яворський А. Ю. Лінгвістичні та логічні засади редагування. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 167 с.	6
13	Технічні правила складання Виконати завдання і вправи теми № 3.4 за посібником: Яворський А. Ю. Лінгвістичні та логічні засади редагування. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 167 с.	4
14	Бібліографічний апарат видання. Оформлення бібліографічних списків та посилань Виконати завдання і вправи теми № 3.5 за посібником: Яворський А. Ю. Лінгвістичні та логічні засади редагування. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 167 с.	4
Разом за семестр		72

IV. Політика оцінювання

З інформацією про засади поточного та підсумкового оцінювання у ВНУ імені Лесі Українки можна ознайомитися на сайті Університету ([деталі за посиланням](#)).

Максимальний бал набирають здобувачі освіти, які опрацьовують запропоновані джерела, критично аналізують матеріал, глибоко висвітлюють теоретичні питання, вичерпно відповідають на додаткові запитання, аргументують теоретичні положення прикладами, застосовують знання теоретичного матеріалу на практиці під час виконання вправ.

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Здобувач освіти повинен відвідувати всі практичні заняття і брати активну участь в навчальній діяльності, а також виконувати завдання самостійної роботи. Пропущені з поважних причин заняття треба відпрацювати в дні консультацій протягом двох тижнів після виходу здобувача освіти на навчання після вимушеної перерви. На заняття здобувач освіти повинен приходити вчасно. На заняттях здобувач освіти не може займатися сторонніми справами.

Усі матеріали для аудиторних занять і самостійної роботи, зокрема у випадку дистанційного навчання, буде завантажено на спеціальний телеграм-канал.

Політика щодо академічної доброчесності ([Кодекс академічної доброчесності](#)).

Здобувач самостійно виконує завдання для практичних занять та самостійної роботи, так само завдання підсумкового контролю; надає правдиву інформацію про результати своєї навчальної діяльності; вказує джерела чужих думок у випадку їхнього використання.

Політика щодо дедлайнів та перекладання.

Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

Під час вивчення курсу визнаються результати навчання, отримані в неформальній освіті (професійні курси / тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо), які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають навчальній дисципліні як у цілому, так і її окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів [подані за посиланням](#)

Будь-які конфліктні ситуації буде вирішено відповідно до [Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#).

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю успішності здобувачів освіти – залік.

Максимальні 100 балів здобувач освіти має можливість набрати упродовж практичних занять. Кожен, хто отримав від 60 до 100 балів, залік може не складати.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом семестру набрав менше як 60 балів або мав пропуски практичних занять, потрібно за день до дати заліку виконати завдання пропущених занять або тих, на яких здобувач освіти отримав низький бал.

VI. Шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 - 74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література

Основна:

Гузенко С. В. Теорія і практика редагування : навчальний посібник. Миколаїв, 2019.

Крайнікова Т. С. Коректура : підручник. Київ, 2016.

Партико З. В. Основи редагування : підручник. Львів, 2017.

Партико З. В. Основи редагування : практикум. Львів, 2017.

Тимошик М. С. Основи редагування : підручник. Київ, 2019.

Яворський А. Ю. Лінгвістичні та логічні засади редагування : навчальний посібник. Луцьк, 2018.

Додаткова:

Берега Т. Мова – не калька: словник української мови. Львів, 2020.

Дворецька Ю. Помилкаріум: моя українська правильна та вишукана : візуальний довідник. Київ, 2021.

Карман С. О., Карман О. В., Плющ М. Я. Сучасна українська літературна мова : навчальний посібник. Київ, 2021.

Колоїз Ж. В. Теорія і практика редагування газет : практикум. Кривий Ріг, 2017.

Колібаба Л. М., Фурса В. М. Словник дієслівного керування. Київ, 2017.

Коржан Т. В. Основи технічного редагування та оформлення тексту : навчально-методичний посібник. Хмельницький, 2020.

Левчук І. П., Матяшук Л. А. Основи культури мовлення: особливості, поради, роздуми : навчальний довідник. Луцьк, 2017.

Норми сучасної української літературної мови : методичний посібник / Уклад. Назаревич Л. Т. та ін. Тернопіль, 2019.

Сербенська О. Антисуржик: вчимося вічливо поводитися і правильно говорити. Львів, 2017.

Терлак З. Пунктуаційний словник-довідник. Львів, 2019.

Український правопис. Київ, 2020.

Bradburn R. Self-editing for Self-publishers. Incorporating. A Style Guide for Fiction. London, 2020.

Ginna P. What Editors Do. The Art, Craft and Business of Book Editing. Chicago, 2017.

Vincent F. Filak Dynamics of Media Editing. Thousand Oaks, 2020.

Інтернет-ресурси:

Бондаренко Т. Г. Типологія мовних помилок та їх усунення під час редагування журналістських текстів. URL: <http://referatu.net.ua/referats/7569/148971>

Власюк А. І. Основи редагування, коректури та верстки технічних текстів. URL: <http://www.dut.edu.ua/ua/lib/3/category/741/view/1959>

Галузі редагування та їх аспекти. URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/journalism/24649/>

Загальна характеристика помилок під час редагування тексту. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/journalism/24669/>

Зінчук Р. С., Шульська Н. М. Помилконебезпечні синтаксичні місця на сторінках друкованих ЗМІ. URL: http://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/1_2019/part_1/11.pdf

Карман С. О. Сучасна українська літературна мова. URL: http://litmisto.org.ua/?page_id=6961

Редагування чи едитологія. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/16050/1/%D0%A0%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%87%D0%B8%20%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>

Український правопис. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf>

Vincent F. Filak Dynamics of Media Editing URL: <https://us.sagepub.com/en-us/nam/dynamics-of-media-editing/book256772#preview>